

การ

จัดเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบเพื่อ ส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย

ชนิดตา โชติช่วง^{1*}อุบลวรรณ ส่งเสริม²

รับบทความ: 15 กุมภาพันธ์ 2568 แก้ไขบทความ: 25 เมษายน 2568 ตอรับบทความ: 2 พฤษภาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ 2) เปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีแบบแผนการวิจัยขั้นพื้นฐานแบบการวิจัยก่อนทดลอง โดยทดลองกับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยชั้นปีที่ 2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จำนวน 50 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินความสามารถการคิดวิเคราะห์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) แบบ one simple t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบอยู่ในระดับดี 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 3) ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบค้นพบ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วรรณกรรมกับการวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์

¹ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

* อีเมล: Chanitta.c@lawasri.tru.ac.th

² ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Discovery Learning-Based Instruction to Enhance Analytical Thinking of Thai Major Students

Chanitta Chotchuang ^{1*}

Ubonwan Songserm ²

Abstract

This research aims to: 1. study the analytical thinking ability of Thai language major students after going through the learning employing the discovery learning theory; 2. compare the students' analytical thinking ability after the learning with the criterion of 70%; and 3. examine the students' satisfaction with the learning. This study employed a pre-experimental design conducted with 50 second-year Thai language major students from the Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University, during the second semester of the academic year 2024. The research instruments included lesson plans, an analytical thinking ability assessment form, and a satisfaction questionnaire. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and one-sample t-test.

The research findings revealed that: 1. the analytical thinking ability of the students after learning by using the discovery learning theory was at a good level; 2. the students' analytical thinking ability after the learning was higher than the 70% criterion, and 3. the students' overall satisfaction toward the learning using the discovery learning theory was at the highest level.

Keywords: Discovery Learning, Analytical Thinking, Ability Literature and Creative Criticism

---

¹ Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

* Email: Chanitta.c@lawasri.tru.ac.th

² Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University

บทนำ

การคิดเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการดำรงชีวิต ขณะเดียวกันสังคมจะพัฒนาก้าวหน้าได้ก็ต่อเมื่อบุคคลในสังคมนั้นมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่เป็นผลจากการศึกษาเรียนรู้ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญ ดังที่ระบุไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ว่าการศึกษาเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องเรียนรู้ เพื่อนำไปพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศ การศึกษาจึงเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาสมรรถนะภาพทางความคิดที่ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง องค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนา คือ คนที่ต้องมีความรู้ ความคิด ความเข้าใจในแขนงวิชาต่าง ๆ เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายในการเรียน ทั้งนี้ต้องอาศัยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ให้เกิดการเรียนรู้ ครูผู้สอนจึงต้องเลือกใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด (วรรณภรณ์ ศรีสุข, 2553) โดยกำหนดเป้าหมายว่าคนไทยทุกคนต้องมีทักษะและกระบวนการในการคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องและเต็มศักยภาพ ทั้งนี้รายวิชาภาษาไทยเป็นวิชาหนึ่งที่สามารถเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร สร้างความเข้าใจของมนุษย์ ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ซึ่งต้องฝึกฝนให้เกิดทักษะทางความคิด เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ ครูผู้สอนจึงเป็นบุคคลสำคัญในการฝึกอบรม ให้เกิดสมรรถนะทางความรู้ เจตคติในการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชาลินี เกสรพิกุล, 2555) โดยต้องนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ผ่านแนวคิดทฤษฎี เพื่อให้สามารถเสริมสร้างสมรรถนะที่ถูกต้องและครบถ้วนต่อผู้เรียนได้ต่อไป

การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบหรือความรู้ด้วยตนเองในลักษณะการสำรวจทดลองหรือค้นหา รวมถึงการแก้ไขปัญหาหนึ่งเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบหรือการค้นพบ ในกระบวนการสอนด้วยเทคนิคนี้ ผู้สอนอาจจะชวนตั้งคำถามให้ผู้เรียนค่อย ๆ สงสัยอยากเรียนรู้หรือจะสร้างสถานการณ์หนึ่งขึ้นมาเพื่อให้ช่วยกันแก้ไขปัญหา พร้อมด้วยการออกแบบการเรียนรู้ในลักษณะที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือทำ การเรียนรู้แบบค้นพบจึงถือเป็นหนึ่งในรูปแบบการเรียนการสอนแบบ Active Learning ฝึกทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญด้วยตนเอง และยังเป็นเทคนิคที่ช่วยเสริมสร้างทั้งความสนุกและความอยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อีกด้วย (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2554; ชนาธิป พรกุล, 2554) การเรียนรู้แบบค้นพบเป็นการส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ช่วยให้มนุษย์สามารถแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล โดยอาศัยกระบวนการคิดที่ชัดเจนและมีโครงสร้าง องค์ประกอบสำคัญของทักษะนี้เริ่มต้นจากการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและน่าเชื่อถือ รวมถึงเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์และรูปแบบการวางแผน และสร้างทางเลือกที่หลากหลาย ก่อนจะตัดสินใจเลือกแนวทางที่เหมาะสมที่สุดและนำไปปฏิบัติในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ (พันธ์ ทองชุมนุม, 2547) ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบค้นพบมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการสำรวจ ทดลอง และสรุปผล เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ผู้สอนจึงมีหน้าที่สำคัญในกระตุ้นและอำนวยความสะดวก เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะคิดวิเคราะห์และเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Learning) เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ ให้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทยช่วยพัฒนาการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จักการตั้งคำถาม วิเคราะห์ในเนื้อหา และตีความข้อมูลอย่างลึกซึ้ง ผ่านการสำรวจ ทดลอง และอภิปราย โดยผู้เรียนได้ฝึกการสื่อสารความคิดและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม ซึ่งช่วยเสริมสร้างทักษะ นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะในการประยุกต์ใช้ความรู้ในวิชาชีพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

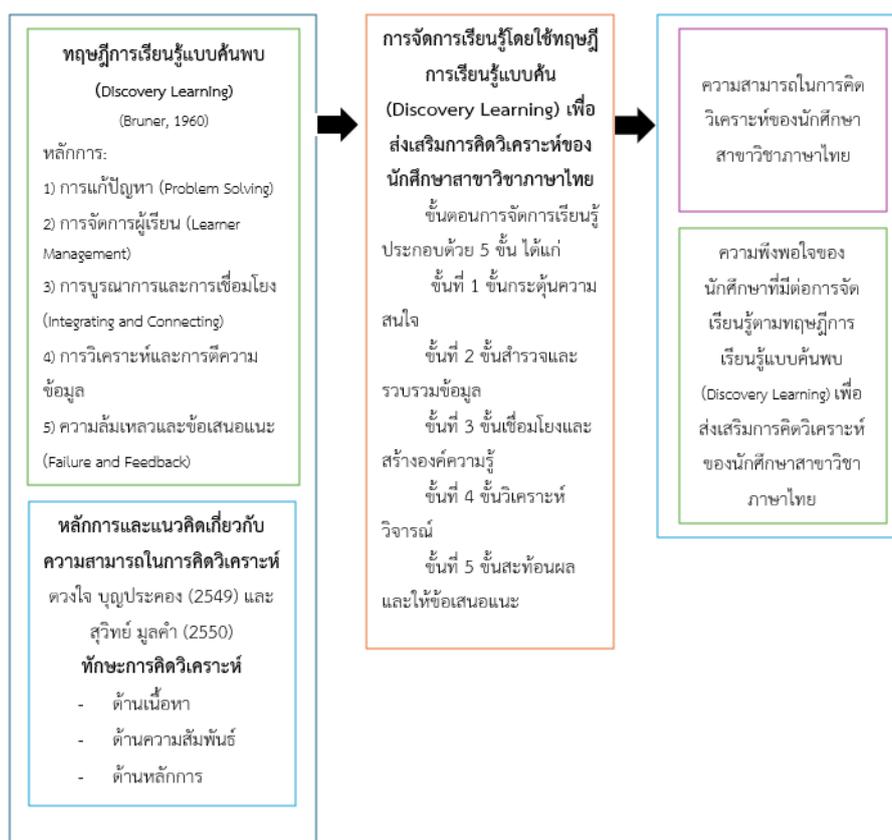
1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบค้นพบ

การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดหลักการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bruner เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักศึกษาพบปัญหาหรือสถานการณ์ และค้นหาคำตอบหรือหาความรู้ด้วยตนเองโดยได้รับคำแนะนำจากครูหรือไม่ได้รับเลย การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบทำให้นักศึกษาได้แสดงถึงคุณลักษณะความอยากรู้อยากเห็น มีความกระตือรือร้น แสวงหาความรู้จากการสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง มีความสนใจ กล้าคิดกล้าทำสามารถนำความรู้จากการแสวงหามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและนักศึกษาเกิดกระบวนการคิด ซึ่งการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการที่สำคัญสำหรับนักศึกษา เนื่องจากเป็นการคิดพิจารณาอย่างไตร่ตรองผ่านขั้นตอนการตรวจสอบหลักฐานด้วยความรู้และประสบการณ์ในการตัดสินใจนำไปสู่ลำดับการจัดการแก้ปัญหาแล้วสรุปผลอย่างถูกต้องสมเหตุสมผล (Bruner, 1960; Lowry, 1967; สุวิทย์ มูลคำ, 2551; ทิศนา แคมมณี, 2567) ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ใช้การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Learning) เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ดวงใจ บุญประคอง (2549) และ สุวิทย์ มูลคำ (2550) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ในการทำงานเดียวกันว่า หมายถึง การคิดพิจารณาจำแนกแยกแยะข้อมูลหรือองค์ประกอบออกเป็นส่วนย่อย ๆ และส่วนย่อย ๆ ที่สำคัญนั้นแต่ละเหตุการณ์เกี่ยวพันกันอย่างไร และเกี่ยวพันโดยอาศัยหลักการใด เพื่อนำมาเป็นเกณฑ์การตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นการวิเคราะห์ว่า สิ่งที่อยู่นั้นอะไรสำคัญหรือมีบทบาทมากที่สุด ชาติสิ่งนั้นเกิดผลอย่างไร สิ่งใดเป็นเหตุ สิ่งใดเป็นผล เหตุใดถูกต้องและเหมาะสมที่สุด 2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการเชื่อมโยงของข้อมูลในส่วนต่าง ๆ ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร อาศัยหลักการใด เหตุใดถึงเป็นเช่นนั้น และ 3) การวิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ หาความสัมพันธ์ ความรู้หลักการและทฤษฎีและส่วนสำคัญในเรื่องนั้นว่า สัมพันธ์กันโดยอาศัยหลักการใด

จากแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยการจัดเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Learning) เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของ นักศึกษาสาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง มีดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย ประกอบด้วย 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง จำนวน 350 คน 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา กท 2101215 วรรณกรรมกับการวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ จำนวน 50 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.1 ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบ ค้นพบ ตัวแปรตาม (Dependent variables) ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษា สาขานิติศาสตร์ 2) ความคิดเห็นของนักศึกษานิติศาสตร์ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการ เรียนรู้แบบค้นพบ

1.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ เนื้อหาในรายวิชาวรรณกรรมกับการวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ ใน หัวข้อการวิจารณ์วรรณกรรม

2. การดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้า ทาราง ข้อมูล สถิติ ปัญหา วรรณกรรม รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ และแบบสอบถามความคิดเห็น การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นขั้นตอนที่ 1 ไปเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็นตัวอย่างการวิจัย แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ของข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการเสนอผลการวิจัยต่ออาจารย์ผู้สอนประจำ รายวิชา ตรวจสอบความถูกต้องเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วจัดพิมพ์รายงานผลการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ ในรายวิชาวรรณกรรมกับการวิจัยอย่าง สร้างสรรค์ เรื่อง หลักการวิจารณ์วรรณกรรม โดยใช้แผนจำนวน 1 แผน จำนวน 3 ครั้ง ครั้งละ 4 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง

3.2 แบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์เรื่อง หลักการวิจารณ์วรรณกรรม จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบประเภทอัตนัย ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านความสัมพันธ์ และด้านหลักการ จำนวน 3 ข้อ

3.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่อง หลักการวิจารณ์วรรณกรรม แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) บรรยากาศในการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ รวมจำนวนทั้งหมด 15 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 มาก มีค่าเท่ากับ 4 ปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 น้อย มีค่าเท่ากับ 2 และน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาวรรณกรรมกับการวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบตามหน่วยการเรียนรู้ที่ได้สร้างไว้ และทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2567 รวม 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

4.2 ผู้วิจัยให้นักศึกษาตัวอย่างการวิจัยทำแบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์หลังเรียน เพื่อวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ และทำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

5.1 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ 1) ตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา วรรณกรรมกับการวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Learning) ด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) และ 2) ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถ การคิดวิเคราะห์ ดังนี้ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) และตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดความสามารถ การคิดวิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลอง ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแต่ละ ประเภทมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยทำการทดสอบทางสถิติแล้วเขียนบรรยายผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ซึ่งการทดสอบและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ 1) การวิเคราะห์ความสามารถการคิดวิเคราะห์หลังเรียน ของกลุ่มทดลอง ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลจาก แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ ในด้านการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ การวิเคราะห์ความคิดเห็น 5 ระดับ ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม ปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) (S.D.) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม ปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ เพื่อส่งเสริมความสามารถ การคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ผลการวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยที่มีต่อการจัดการ เรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ

ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์หลังเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 50 คน ซึ่งเป็นนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง โดยการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบทำการประเมินความสามารถการคิดวิเคราะห์หลังเรียน โดยใช้แบบประเมิน ความสามารถการคิดวิเคราะห์ เรื่อง หลักการวิจารณ์วรรณกรรม ประเภทเรื่องสั้น เรื่อง “กินข้าว” เป็นแบบประเมิน ความสามารถแบบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ ซึ่งวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาตาม องค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านความสัมพันธ์ และด้านหลักการ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ 5 หมายถึง ดีมาก 4 หมายถึง ดี 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง พอใช้ และ 1 หมายถึง ปรับปรุง ซึ่งมี รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยที่มีต่อหลังจาก การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ

ความสามารถการคิด วิเคราะห์	ระดับคะแนน	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับคุณภาพ	ลำดับที่
ด้านเนื้อหา	5	4.10	0.76	ดี	3
ด้านความสัมพันธ์	5	4.20	0.78	ดี	1
ด้านหลักการ	5	4.10	0.74	ดี	2
รวม		4.13	0.39	ดี	-

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนที่ได้จากการวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์รวมทุกด้าน นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถการคิดวิเคราะห์ในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านตามองค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถการคิด

การจัดเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบเพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์

วิเคราะห์ด้านความสัมพันธ์ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.78) รองลงมาคือ ด้านหลักการ มีระดับคุณภาพดี ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.74) และด้านเนื้อหา มีระดับคุณภาพดี ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยที่มีต่อหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Learning) กับเกณฑ์ร้อยละ 70

ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์หลังเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยจำนวน 50 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง กับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Learning) ทำการประเมินความสามารถการคิดวิเคราะห์หลังเรียน โดยใช้แบบประเมินความสามารถการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การวิจารณ์วรรณกรรม เป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยที่มีต่อหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Learning) กับเกณฑ์ร้อยละ 70

ความสามารถการคิดวิเคราะห์	จำนวนนักศึกษา (n)	เกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ)	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ร้อยละ	t-test	sig
หลังเรียน	50	70	5	4.13	0.39	82.60	*11.41	.00

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.39) มีค่าร้อยละ 82.60 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปความพึงพอใจที่มีต่อหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้				
1. นักศึกษามีอิสระในการศึกษาค้นคว้า	4.82	0.39	มากที่สุด	7
2. นักศึกษามีโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	4.84	0.37	มากที่สุด	5
3. นักศึกษามีโอกาสได้ปฏิบัติจริง	4.64	0.48	มากที่สุด	12
4. ผู้สอนคอยชี้แนะ ช่วยเหลือนักศึกษา	4.40	0.49	มาก	15
5. นักศึกษามีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่ม	4.50	0.51	มาก	13
รวมด้านบรรยากาศการเรียนรู้	4.64	0.31	มากที่สุด	3
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
6. ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้การแก้ปัญหา	4.82	0.18	มากที่สุด	6
7. ส่งเสริมให้นักศึกษาค้นหาคำตอบได้อย่างเสรี	4.46	0.50	มาก	14
8. ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล	4.82	0.39	มากที่สุด	7
9. ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกการทำงานกลุ่ม	4.94	0.24	มากที่สุด	1
10. ส่งเสริมให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	4.88	0.33	มากที่สุด	3
รวมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.98	0.14	มากที่สุด	1
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้				
11. ช่วยให้นักศึกษาสามารถศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ	4.82	0.39	มากที่สุด	7
12. ช่วยให้นักศึกษามีการทำงานอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนการทำงาน	4.80	0.40	มากที่สุด	10
13. ช่วยให้นักศึกษาพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์มากยิ่งขึ้น	4.74	0.44	มากที่สุด	11
14. ช่วยให้นักศึกษาสามารถนำกระบวนการคิดที่ได้ฝึกไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.92	0.27	มากที่สุด	2
15. ช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.86	0.35	มากที่สุด	4
รวมด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้	4.83	0.25	มากที่สุด	2
รวมทั้ง 3 ด้าน	4.76	0.20	มากที่สุด	

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Learning) เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย โดยภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = 0.20) ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อ 3

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับหนึ่ง ($\bar{x} = 4.98$, S.D. = 0.14) รองลงมาคือ มีความพึงพอใจในด้านประโยชน์ที่ได้รับจาก

การเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.83$, S.D. = 0.25) และมีความพึงพอใจในด้านบรรยากาศการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.31) ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักศึกษามีความพึงพอใจในประเด็นส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกการทำงานกลุ่ม เป็นลำดับที่หนึ่ง ($\bar{x} = 4.94$, S.D. = 0.24) รองลงมาคือ ส่งเสริมให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ($\bar{x} = 4.88$, S.D. = 0.33) และส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้การแก้ปัญหา ($\bar{x} = 4.82$, S.D. = 0.18) ตามลำดับ

ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ นักศึกษามีความพึงพอใจในประเด็นช่วยให้นักศึกษาสามารถนำกระบวนการคิดที่ได้ฝึกไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นลำดับที่หนึ่ง ($\bar{x} = 4.92$, S.D. = 0.27) รองลงมาคือ ช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{x} = 4.86$, S.D. = 0.35) และช่วยให้นักศึกษาสามารถศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.82$, S.D. = 0.39) ตามลำดับ

ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ นักศึกษามีความพึงพอใจในประเด็นนักศึกษามีโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นลำดับที่หนึ่ง ($\bar{x} = 4.84$, S.D. = 0.37) รองลงมาคือ นักศึกษามีอิสระในการศึกษาค้นคว้า ($\bar{x} = 4.82$, S.D. = 0.39) และนักศึกษามีโอกาสได้ปฏิบัติจริง ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.48) ตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การจัดเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบเพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย นำผลการวิจัยมาอภิปรายตามตัวแปร ได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า คะแนนที่ได้จากการประเมินความสามารถการคิดวิเคราะห์รวมทุกด้าน นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถการคิดวิเคราะห์ที่อยู่ในระดับดี และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาต้องแสวงหาความรู้ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากปัญหาหรือสถานการณ์ การที่นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติทำให้นักศึกษาเกิดการเชื่อมโยงความรู้และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ ซึ่งนำไปสู่การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับ Bruner (1960), สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2546) และทิศนา แคมมณี (2567) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ คือ กระบวนการเรียนที่เน้นการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ โดยผู้สอนตั้งคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการทางความคิดหาเหตุผลจนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง สรุปเป็นหลักการ กฎเกณฑ์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ ในการควบคุม ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมในสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรธนภรณ์ ศรีสุข (2553) ที่จัดการเรียนรู้แบบค้นพบ ในวิชาวิทยาศาสตร์กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบค้นพบที่ส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ให้กับนักศึกษา

โดยการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ค้นหาความรู้และแก้ปัญหา และเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาวิเคราะห์และค้นหาแนวทาง พิจารณาทางเลือกในการแก้ปัญหา โดยการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่หลากหลายตามความสามารถและความสนใจ ช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เนื่องจากนักศึกษาจะต้องคิดในทุกประเด็นมิติเกี่ยวกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่ผู้สอนได้นำเสนอ นอกจากนี้ยังการเรียนรู้แบบค้นพบยังเป็นการฝึกการทำงานร่วมกันในการฝึกความสามารถการคิดวิเคราะห์ และเน้นให้นักศึกษาทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เหมือนกับอยู่ร่วมในสังคมหนึ่ง ซึ่งการทำงานแบบร่วมมือจะสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกันและกันเรียนรู้ร่วมกันในการฝึกความสามารถการคิดวิเคราะห์ และรู้จักวางแผนแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ยังกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความใฝ่รู้ใฝ่เรียน สอดคล้องกับ วิสุตา บุญแฝง (2560) ที่ได้จัดการเรียนรู้แบบค้นพบที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณในรายวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบค้นพบที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ มีพัฒนาการความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และพัฒนาการการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณระหว่างเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 สามารถอภิปรายได้ว่า ในการจัดการเรียนรู้แบบค้นพบเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ถือได้ว่าเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณและฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ ด้วยการให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการกระตุ้นให้นักศึกษามีความใฝ่เรียนรู้ อีกทั้งยังเป็นการช่วยพัฒนาความสามารถการคิดขั้นสูงของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

2. จากผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยชั้นปีที่ 2 คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Learning) โดยภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาเห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Learning) เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาคิด ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การค้นพบความรู้ของตนกับคนอื่น ๆ เพื่อขยายขอบเขตของความรู้และประสบการณ์ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการศึกษาฝึกการค้นคว้า ลงมือปฏิบัติจริงและได้เรียนรู้จากสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง มีการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ และรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรวุฒิ สารขวัญ และวตสาตรี ดิถียนต์ (2562) ซึ่งศึกษาความพึงพอใจนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบค้นพบ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นของต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบการค้นพบในแต่ละข้อคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับที่หนึ่ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาคิด โดยดึงความรู้และประสบการณ์เดิมในตัวนักศึกษามาใช้ โดยมีผู้สอนชี้แนะแนวทางให้นักศึกษาค้นพบในความรู้ หลักการ และความคิดรวบยอด รวมทั้งนักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง ที่เน้นให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพศาล สุวรรณน้อย (2552) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบค้นพบช่วยนักเรียน

ค้นพบความรู้ด้วยตนเองทำให้สามารถจดจำความรู้นั้นได้นาน ความภูมิใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียน เกิดความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องนั้นต่อไปอีก นักเรียนมีโอกาสพัฒนาทักษะและเจตคติที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนมีโอกาสพัฒนาทักษะทางสมองระดับสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการหยั่งรู้ (Intuitive Thinking) นักเรียนมีโอกาสฝึกทักษะการอ้างอิงโดยใช้การคิดอย่างมีเหตุผล ทั้งการคิดแบบอุปนัย (Inductive Thinking) และการคิดแบบนิรนัย (Deductive Thinking) และนักเรียนจะเรียนรู้โดยเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งในสิ่งที่ตัวเองศึกษา อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติภาพ ศรีบาลแจ่ม (2565) ที่จัดการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานแบบค้นพบ พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผสมผสานแบบค้นพบ ค่าเฉลี่ยโดยรวมมีค่าเท่ากับ 4.52 ซึ่งอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สามารถนำไปใช้เรียนด้วยตนเองได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.70 ซึ่งอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด สามารถอธิบายได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบเพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์เป็นการเรียนรู้ที่สร้างความสนใจของผู้เรียน กระตุ้นให้นักศึกษาวิเคราะห์และค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา มีอิสระในการเรียนรู้ ได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว นักศึกษาสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้ในรายวิชาอื่นได้อีก

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับ

การวิจัยเรื่องการจัดเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบเพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย จากผลการวิจัย พบว่า ความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ ซึ่งมี 5 ขั้นตอน 1) ขั้นกระตุ้นความสนใจ 2) ขั้นสำรวจและรวบรวมข้อมูล 3) ขั้นเชื่อมโยงและสร้างองค์ความรู้ 4) ขั้นวิเคราะห์วิจารณ์ และ 5) ขั้นสะท้อนผลและให้ข้อเสนอแนะ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถการคิดวิเคราะห์ในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบ ความรู้หรือข้อสรุปผ่านการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลด้วยตัวของนักศึกษาเอง

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง การจัดเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบเพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย สรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถการคิดวิเคราะห์ เรื่อง หลักการวิจารณ์วรรณกรรม ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = 0.39) ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง หลักการวิจารณ์วรรณกรรม ของนักศึกษาศาสาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาศาสาวิชาภาษาไทยชั้นปีที่ 2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปแนวคิดและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้เป็น ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนพื้นฐานหรือประสบการณ์เดิมของนักศึกษาแต่ละคน และแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ เหมาะสมกับเรื่องที่มีเนื้อหาที่สอนไม่มากเกินไป เพราะจะทำให้ศึกษาค้นพบได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์และใช้เวลามากจนเกินไป ในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้งครูผู้สอนต้องเตรียมคำถามเพื่อชักนำให้นักเรียนได้เข้าถึงค้นพบข้อสรุปอย่างมีเหตุผล

2. ผู้สอนควรคอยชี้แนะช่วยเหลือศึกษามากยิ่งขึ้นในทุกกิจกรรมการเรียนรู้ ถึงแม้การเรียนรู้แบบค้นพบจะเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบความรู้หรือข้อสรุปผ่านการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลด้วยตัวของนักศึกษาเอง ซึ่งในขั้นการค้นพบและขั้นสรุปผล นักศึกษาจะต้องเขียนข้อสรุปที่นักศึกษาได้ค้นพบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ เช่น การคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบอื่น ๆ เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การจัดการเรียนแบบโครงงาน เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบค้นพบ ร่วมกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบอื่น ๆ เช่น การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการแก้ปัญหาในอนาคต การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นต้น

บรรณานุกรม

ชนาธิป พรกุล. (2554). การสอนกระบวนการคิด: ทฤษฎีและการนำไปใช้ (พิมพ์ครั้งที่ 2). วี. พรินท์ (1991).

ชาลินี เกษรพิกุล. (2555). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูภาษาไทยด้านการสอน

คิดวิเคราะห์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย, 2(2), 200-208.

- ดวงใจ บุญประคอง. (2549). *การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง การดำรงพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร). NRCT.
https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_DOI=10.14457/SU.the.2006.37
- ถิรวุฒิ สารขวัญ และวัตสาตรี ดิถียนต์. (2562). การพัฒนาการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบการค้นพบโดยใช้โปรแกรมกูเกิลเอิร์ธในวิชาภูมิศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ*, 10(1), 122-130.
- ทิตนา แคมมณี. (2567). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 23). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พันธ์ ทองชุมนุม. (2547). *การสอนวิทยาศาสตร์ระดับประถม*. โอเดียนสโตร์.
- ไพศาล สุวรรณน้อย. (2552). *การประยุกต์ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน*.
<http://ednet.kku.ac.th/~paisan/214420/internet-instruction.doc>.
- วรรณภรณ์ ศรีสุข. (2553). *ผลการจัดการเรียนรู้แบบค้นพบที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางหัวเสือ [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- วิสุตา บุญแฝง. (2560). *ผลการจัดการเรียนรู้แบบค้นพบที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณที่ส่งผลต่อความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 [ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สันติภาพ ศรีบาลแจ่ม. (2565). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนผสมผสานแบบค้นพบ เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงคำนวณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม). DSpace at Mahasarakham University.
<http://202.28.34.124/dspace/handle123456789/1839>
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2554). *จิตวิทยาการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2546). *19 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ*. ภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2550). *กลยุทธ์การสอนคิด*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- _____. (2551). *การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด* (พิมพ์ครั้งที่ 3). อี เค บุ๊คส์.
- Bruner, J. (1960). *The Process of Education*. Cambridge. Harvard University Pree.
- Lowry, W.C. (1967). Approaches to Discovery Learning in Mathematics. *Mathematics in Secondary School*, 50(5), 254-260.